

Štoreški ŽELEZAR

Leto XXII.

1982

AVGUST

Št. 16

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

ZLATA MEDALJA ZA TRAKTOR TIP ŠTORE 504

SŽ Železarna Štore TOZD TOVARNA TRAKTORJEV je prejela na Spomladanskem mednarodnem kmetijskem sejmu v mesecu maju v Novem Sadu zlato medaljo za traktor tip ŠTORE 504.

To priznanje je izredna pohvala vsem sodelavcem TOZD Tovarne traktorjev in seveda ostalih kooperantskih podjetij, ki so pripomogli, da se je s skupnimi močmi razvil iz modelov, traktorja tip

ŠTORE 402 S in ŠTORE 504 S nov model traktorja, in sicer:

tip ŠTORE 502,

tip ŠTORE 504 s pogonom na vsa štiri kolesa.

Medalje za nove tipe kmetijskih strojev namreč podeljuje posebna strokovna žirija, ki je sestavljena iz priznanih jugoslovanskih strokovnjakov s področja kmetijstva. Ta na osnovi prijave proizvajalca opravi strokovni ogled proizvoda in ob uporabi mednarodno dogovorjenih tehničnih parametrov ter primerjave z obstoječimi sorodnimi izdelki oceni tržni nivo prijavljenega proizvoda.

Ker je pridobljena zlata medalja za traktor tip ŠTORE 504 dejansko veliko priznanje, bomo skušali bralcem v nadaljnjem tekstu širše predstaviti to novo serijo traktorjev, planiranih za proizvodnjo v TOZD Tovarni traktorjev še v letošnjem letu.

Tehnični parametri traktorjev tip ŠTORE 502 in ŠTORE 504 so naslednji:

Oba tipa traktorjev bosta imela vgrajen domači motor z močjo 50 KS in 36 KW s skupno prostornino 2.500 cm³. Specifična poraba goriva po izmerah na testiranju in po normativih proizvajalca motorja IMR - Beograd bo znašala 230 g/KWh. Število obratov je 500 o/min.

Prenos je rezultat domačih raziskav, tako da bosta imela traktorja 12 prestav. Kapaciteta črpalke je 24,3 l/min. Teža traktorja za tip ŠTORE 502 znaša 2020 kg, a za tip ŠTORE 504 s pogonom na vsa štiri kolesa 2260 kg.

Tipa ŠTORE 502 in ŠTORE 504 sta samo del vseh novih tehnološko-tehničnih rešitev, ki so bile uporabljene za pripravo novega tipa traktorja, vendar sodimo, da so za okvirno informacijo zadovoljive.

Pri opisu novih tipov traktorjev ŠTORE 502 in ŠTORE 504 ne moremo brez

imenovanja kooperantov, ki so mnogo pripomogli pri pripravi teh traktorjev. V prvi vrsti je tukaj IMR - Beograd s konstrukcijo in serijsko proizvodnjo motorja. 21. Maj - Beograd se vključuje v proizvodnjo traktorjev z zobniki, TOZD livarna strojne litine z odlitki, Soko Mostar z obdelavo sprednjega mostu, v Ikarusu bodo izdelali karoserijo itd.

Seveda bi lahko še naštevali, vendar že z nekaj naštetimi podjetji lahko orišemo dejansko izredno obsežno delo, ki je bilo opravljeno, da se bodo zagotovi elementi za proizvodnjo traktorjev tipov ŠTORE 502 in ŠTORE 504, še posebej če upoštevamo dejstvo, da je traktor sestavljen iz preko 4000 delov različnih velikosti.

K predstavitvi novih tipov traktorjev sodi tudi opis vzroka, zakaj je prišlo do ideje o proizvodnji lastnega traktorja. Prav gotovo ni potrebno mnogo govoriti o sedanjih gospodarskih situaciji pri nas, ker je podobno tudi v zahodnem svetu. Gospodarska kriza je povzročila veliko recesijo na področju plasmana kmetijskih strojev, kamor so všteti tudi traktorji. To je povzročilo zmanjšan odzvem traktorjev s strani FIAT-a, kar je imelo za posledico okrnjene možnosti uvoza preko kontokorentnega računa. Ker imajo traktorji tipov ŠTORE 402 S in ŠTORE 404 S relativno visok odstotek uvoznih komponent, kamor sodi s preko 20 % tudi motor, se je v TOZD tovarne traktorjev porodila ideja o vgradnji domačega motorja v traktor. Rezultati te ideje so traktorji serije 500, torej tipa ŠTORE 502 in ŠTORE 504. Da je bila odločitev pravilna, potrjuje tudi sam FIAT TRATTORI, ki je zahteval tretji prototipni traktor zase, da ga oceni v svojih laboratorijih, ki po opremi sodijo v sam svetovni vrh.

Zolnir Ivan, dipl. oec.

NOVOSADSKI SAJAM
PRIVREDNA KOMORA JUGOSLAVIJE
OPŠTE UDRUŽENJE ZA POLJOPRIVREDNU
I PREHRAMBENU INDUSTRIJU
na predlog ocenivačskog žirija

DODELUJE

DIPLOMU

SAZ
KLASICH MEDALJON
DELJENARA ŠTORE

kao znak priznanja za

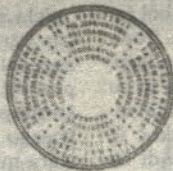
TRAKTOR "ŠTORE" 504

NA 49. MEDNARODNOM POLJOPRIVREDNOM SAJMU

U Novom Sadu 24. maja 1982 godine

Sekretar

[Signature]

Predsednik

[Signature]

Nagrajen traktor Štore 504 na sejmu v Novem Sadu

Usmeritve in kriteriji za regresiranje prehrane med delom

Na podlagi stališč in usmeritev 3. konference Zveze sindikatov Slovenije o organizirani prehrani delavcev med delom je predsedstvo republiškega sveta ZSS na seji 29. aprila letos sprejelo naslednje usmeritve in kriterije za regresiranje prehrane med delom:

1. Organizirana prehrana med delom so pripravljene obroki, ki so praviloma topli, izjemoma pa tudi hladni ali kombinirani, če tega med delom ni mogoče zagotoviti drugače. Obroke lahko pripravijo v temeljni organizaciji, drugi organizaciji ali delovni skupnosti za svoje delavce ali delavce drugih organizacij. Prehrano med delom je mogoče zagotoviti tudi po pogodbi z gostinskimi obratom, delikatesnim oddelkom trgovine, obratom družbene prehrane odprtega tipa ali obratom živilske industrije.

2. Organizacija, ki za svoje delavce ne bo preskrbela prehrane med delom na enega od naštetih načinov, v letu 1983 ne bo mogla nadomestiti z izdajanjem vrednostnih-trgovinskih bonov. Leta 1983 se namreč ukinejo vrednostni boni za nakup živil v trgovini, ki so jih doslej s soglasjem občinskega sveta ZS ali brez soglasja izdajale svojim delavcem organizacije združenega dela, ki niso organizirale prehrane med delom.

Tako bo zagotovljena namenska poraba družbenih sredstev za prehrano med delom, katerih vir so materialni stroški in sklad skupne porabe.

3. Namesto vrednostnih-trgovinskih bonov, ki so jih doslej prejeli delavci, ker jim iz objektivnih razlogov (narava del in nalog, zdravstveni razlogi) prehrane med delom ni mogoče organizirati tako kot drugim, jim bo organizacija združenega dela lahko izplačevala regres za prehrano med delom v gotovini, če je to skladno z naslednjimi kriteriji:

– če zaradi narave dela in nalog delavci ne opravljajo del na stalnem mestu, ampak vsak dan drugje v kraju ali zunaj kraja stalne zaposlitve, pri čemer ni mogoče vnaprej predvideti mesta ali časa trajanja takega dela. Regres pripada delavcu samo za tiste delovne dneve, ko ne dobiva dnevnic. V to skupino spadajo napr. delavci, ki opravljajo dela in naloge serviserjev, monterjev, potnikov dežurnih veterinarjev itd.;

– če gre za delavce, ki imajo predpisano dietno prehrano, pa take hrane ni mogoče zagotoviti v okviru organizirane prehrane za ostale delavce.

4. Kriterije iz 3. točke naj organizacije oziroma delovne skupnosti podrobneje opredelijo v svojih samoupravnih aktih. Za delavce, ki jim pripada gotovinski regres (1. alineja 3. točka), morajo izrecno navesti posamezna dela in naloge, zaradi katerih ni mogoče organizirati prehrane med delom. Za delavce, ki jim pripada gotovinski regres (2. alineja 3. točke), je treba pooblastiti strokovno službo, da bo ugotovila upravičenost do takega regresiranja na podlagi zdravniškega potrdila ali poskala možnosti za organiziranje dietne prehrane.

5. Izplačevanje regresa v obliki vrednostnih-trgovinskih bonov delavcem iz 1. in 2. alineje 3. točke se nadomesti z izplačevanjem v gotovini, takoj ko organizacija ali skupnost vnese določila o tem v svoje samoupravne akte, najpozneje pa do 31. decembra letos. Za to je organizacija ali delovna skupnost dolžna izdelati seznam upravičencev do regresa za prehrano v gotovini in ga ob izplačilu predložiti službi družbenega knjigovodstva.

6. Osnovne organizacije in občinski sveti zveze sindikatov bodo zagotovili, da bodo organizacije oziroma delovne skupnosti v svoje samoupravne akte zapisale določila iz teh usmeritev in kriterijev najpozneje do konca letošnjega leta, ki je predhodno leto za postopno ukinjanje vrednostnih bonov za prehrano med delom in za prehod na izplačevanje regresa v gotovini upravičencem do takega izplačila.

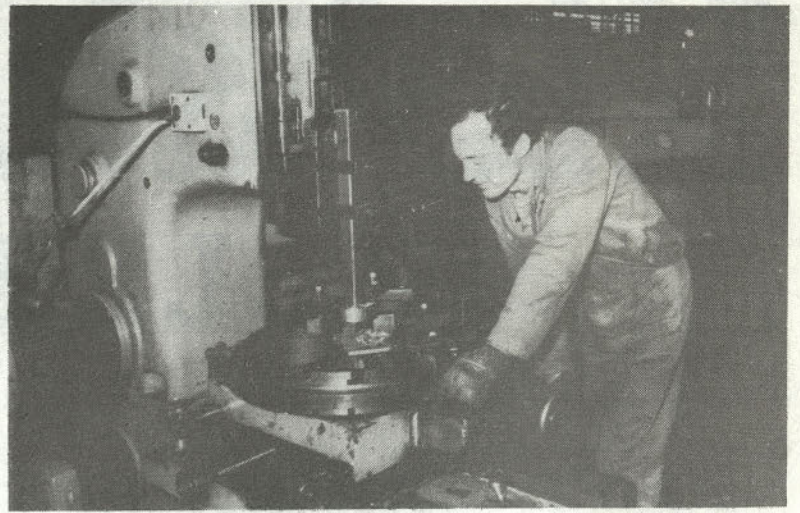
Zavzele se bodo, da bodo organizacije združenega dela in druge organizacije in delovne skupnosti v svojih letnih planih opredelile obseg sredstev za prehrano med delom, ki jih bodo delavcem izplačevale v gotovini glede na delo, ki ga opravljajo.

7. Sindikati bodo delovali tako, da bodo v primerih, ko organizacije združenega dela ne bodo določile kriterijev za izplačilo gotovine, pa jo bodo kljub temu izplačevale, dali pobudo pravobranilcu samoupravljanja za pregled samoupravnih aktov, na podlagi katerih bodo organizacije izplačevale gotovino; če bo treba, pa bodo dali tudi pobudo za zaščito družbenih interesov pri uporabi družbenih sredstev.

8. Osnovne organizacije in občinski sveti zveze sindikatov bodo za uresničitev teh usmeritev in porabo kriterijev takoj sprožili aktivnosti za organiziranje obroka med delom tam, kjer tega še nimajo, pa obstajajo proste zmogljivosti za pripravo toplih obrokov v obratih družbene prehrane, ali pa se bodo dogovarjali z gostinstvom. Spodbujali bodo združevanje sredstev za organiziranje prehrane med delom; če prehrane ni mogoče urediti drugače, se bodo zavzemali za to, da bodo prehrano med delom začasno uredili tudi z organiziranjem hladnih malic.

Ustvarjanje pogojev za ukinitve vrednostnih-trgovinskih bonov s 1. januarjem 1983 zahteva, da občinski sveti zveze sindikatov v drugem polletju letos ne izdajajo več soglasij vsem delavcem neke organizacije ali delovne skupnosti in da podprejo prizadevanja, da bodo imeli prehrano med delom dejansko zagotovljeno vsi delavci, razen upravičenih izjem.

(Informacije RS ZSS, 8/VI.)

Z vestnostjo in tehnološko disciplino do kvalitetnih izdelkov (foto Arzenšek)

O INVENTIVNI DEJAVNOSTI – TOKRAT DRUGAČE

Sredi junija se je v prostorih Doma železarjev na Teharjah odvijal seminar z naslovom »Usmerjena, sistematična in organizirana množična inventivna dejavnost«, ki sta ga za poslovodne delavce, člane centralne komisije za inventivno dejavnost, člane upravnega odbora DIATI in predstavnike konference sindikata pripravila društvo DIATI in služba za inovacije. Seminar je vodil profesor dr. Matjaž Mulej z Visoke ekonomsko-komercialne šole v Mariboru, zajemal pa je štiri teme.

Prva je bila posvečena osnovam inovacijskega mišljenja. Govora je bilo o srednjeveški metafiziki, idealistični dialektiki, materialistični dialektiki, splošni teoriji sistemov, dialektični teoriji sistemov, hierarhiji zaporedja itd., vse v povezavi z oblikovanjem subjektivnih izhodišč, ki vodijo k ustvarjalnemu delu.

V drugem delu zanimivega seminarja smo se seznanili z najnovejšimi mednarodnimi izkušnjami o metodah, ki omogočajo ustvarjalno sodelovanje in sproščanje kreativnih sposobnosti. Vseskozi pestro ilustrirane so bile najprej predstavljene izkušnje iz NDR (sistematična heuristika), ki izvirajo predvsem iz proučevanja dela inženirjev konstruktorjev in izkušnje z Visoke ekonomsko-komercialne šole v Mariboru, kjer so v razvoju te temeljne zamisli šli še nekaj korakov dalje. Sledila je vrsta zanimivosti v zvezi z množično inventivno dejavnostjo v ZDA, kjer so osnove za današnje metode postavili že pred petdesetimi leti (Allan Mogensen, Taylorjev učenec in profesor na univerzi v Rochestru, ZDA, leta 1931). Po drugi svetovni vojni so metode »poenostavljanja dela« v boju za kakovost izdelkov in s tem za prostor na svetovnem tržišču prenesli na Japonsko, jih tam oplemenitili in danes prodirajo nazaj v ZDA in v Zahodno Evropo delno kot ameriške, delno kot japonske metode in dobivajo različna imena.

Med mnogimi zanimivostmi smo slišali tudi podatek, da imajo na primer v firmi Texas Instruments v ZDA vključenih v množično inventivno dejavnost približno 83 % vseh delavcev.

Tretji del seminarja je bil namenjen izčrpnemu seznanjanju z linearnim modelom ekonomskega sistema oziroma metodo LIMES, ki med ostalim omogoča, da povsem normirane dele delovnega procesa (tudi tistega v pisarnah) »prepuštimo« računalniku, se s tem razbremenimo za ustvarjalno delo in pridobimo možnost, da pravočasno preverimo možne bodoče posledice predvidenih poslovnih odločitev.

V zadnjem delu seminarja je bil izveden poizkus dela v krožku za namensko iskanje sprememb. Način dela s posebej opredeljenimi vlogami udeležencev in z »viharjenjem možgan« omogoča ustvarjalno sodelovanje in sproščanje kreativnih sposobnosti najširšega kroga zaposlenih.

Seminar je bil vseskozi odlično obiskan in je med udeleženci vzbudil precejšnje zanimanje.

Dušan KROŠL

ZANIMIVO

Znano je, da je bela barva simbol žalosti v deželah Dalnjega vzhoda. Toda tudi v Požeški kotlini v Slavoniji odlože žene črne rute, kadar kdo umre in se pokrijejo z belimi. Kako je prišla ta navada v Slavonijo, ni znano. Nekoč je bila bela barva simbol žalosti tudi na otoku Krku. Morda so to navado prinesli pomorščaki.

Jela Stožinić iz Ivangrada se je poročila v trinajstem letu z Mitrom Stožinićem iz tega mesta v Črni gori. Leto dni pozneje je rodila sina, ki se je oženil v štirinajstem letu in čez leto dni dobil hčerko Mileno. Jela Stožinić je postala stara mama torej že v svojem devetindvajsetem letu. Verjetno je najmlajša stara mama.

Sklepi VI. seje izvršnega odbora pri konferenci OO ZS Železarne Štore z dne 13. 8. 1982

1. Izvršni odbor je obravnaval rezultate poslovanje naše delovne organizacije v prvih šestih mesecih letošnjega leta in pri tem ugotovil, da so rezultati, v primerjavi s prvimi tremi meseci, nekoliko boljši. Na pozitivni rezultat sta prišla TOZD plavž in livarna I. Problem ostaja v TOZD mehanska obdelava (zaradi znanih problemov v TOZD livarna I), TOZD jeklarna in TT. Napravljeni so pozitivni premiki v ohranjanju normalne proizvodnje in doseženo je pomembno povečanje izvoza.

Ugotavlja se znižanje ustvarjene akumulacije, ki je na eni strani rezultat povečane amortizacije, na drugi strani pa vpliva povečanih stroškov poslovanja in izvoza.

Izvršni odbor ugotavlja, da so v TOZD in delovnih skupnostih obravnavali rezultate poslovanja v prvih šestih mesecih letošnjega leta, vendar pa zahteva poročilo o tem, kako so potekale razprave in kakšni predlogi so bili sprejeti oziroma podani za izboljšanje poslovanja. Še posebno pozornost je pri tem posvetiti v tistih sredinah, kjer se pojavljajo izgube in motena proizvodnja ter izpostaviti tudi odgovornost (jeklarna, MO, TT in livarna I).

Ob tem izvršni odbor opozarja, da prihajamo v II. polletje, v obdobje še bolj zaostrenih pogojev poslovanja, zmanjšujejo se uvozne možnosti za nabavo surovin in reprodmaterialov in je zaradi tega potrebno držati sedanjega nivoja izvoza, posebej pa ugotavljati vse možne notranje rezerve za znižanje stroškov poslovanja.

Izvršni odbor ugotavlja dvig OD za približno 8,7 %, kar nam omogoča republiški dogovor o oblikovanju dohodka in delitvi OD. Pri tem je potrebno upoštevati dejstvo, da bo možno držati višji nivo OD le z boljšimi rezultati poslovanja in z zniževanjem stroškov.

Izvršni odbor ocenjuje, da delo samoupravnih organov v tem obdobju ni na takšni višini, kot bi želeli. Pavšalne ocene kažejo, da udeležba na sestankih samoupravnih organov ni zadovoljiva, da je padla zavzetost oz. zainteresiranost delegatov do obravnave posameznih vprašanj (velja za TOZD in DO), pogrešajo se pisne informacije (pomanjkanje papirja) in predvsem direktnih informacij s strani poslovnih struktur. Poseben problem predstavljajo komisije SDK, saj se v večini primerov le-te niso niti enkrat sestale.

Izvršni odbor apelira na OO ZS TOZD in DS, da temu področju (aktiviranju komisij SDK) posvetijo kar največ pozornosti.

Izvršni odbor ocenjuje, da se je KPO v tem obdobju aktivno vključeval v razreševanje problematike poslovanja na vseh področjih in problematiko uspešno reševal. Smatramo pa, da je bilo reševanje problematike v TOZD livarna I manj uspešno in je zaradi tega nastala večja materialna škoda.

2. Izvršni odbor je bil seznanjen z akcijami, ki potekajo v zvezi z izdelavo GN za leto 1983 in predlaganim rokovnikom za izdelavo le-tega.

Izvršni odbor apelira na OO ZS in vodstvene strukture, da sproti spremljajo izvajanje nalog po sprejetem rokovniku in zagotovijo kvalitetne razprave v svojih sredinah tako, da bi bilo

samo sprejemanje GN v mesecu decembru le gola formalnost.

Izvršni odbor vztraja na strogem spoštovanju dogovorjenih rokov in izpostavljeni odgovornosti vseh zadolženih po rokovniku.

Izvršni odbor predlaga, da se rokovnik posreduje v obravnavo in sprejem na delavski svet delovne organizacije.

3. Izvršni odbor ugotavlja, da je prvi krog razprav v zvezi z reorganizacijo skupnih služb končan.

Izvršni odbor predlaga oz. apelira na KPO, da se gradiva na osnovi izhodišč in predlogov iz razprave v zvezi z reorganizacijo takoj pripravijo, tako da bi le-ta lahko obravnavali na problemski konferenci 10. 9. 1982. Ob tem Izvršni odbor opozarja na spoštovanje dogovorjenega rokovnika za izdelavo GN za leto 1983, ker je predložena reorganizacija vezana na sprejem GN.

4. Izvršni odbor je obravnaval osnutek predlaganega programa proslavljanja krajevnega praznika Štore in v zvezi s tem dal naslednje pripombe oz. predloge:

- da je na slavnostni seji skupščine KS Štore prisoten tudi celotni delavski svet delovne organizacije Železarne Štore, predstavniki DPO, in poslovodna struktura,

- da je eden izmed slavnostnih govornikov tudi predsednik delavskega sveta Železarne Štore,

- da se ob tej priliki tudi podelijo državna odlikovanja našim delavcem in proglasijo dobitniki internih priznanj samoupravljalca Železarne Štore.

5. Izvršni odbor daje priznanje pripravljalnemu odboru za uspešno izvedbo letošnjega srečanja invalidov SOZD Slovenske železarne, ki je bilo meseca julija v Štorah. Sredstva, ki so po obratunu ostala, se prenesejo društvu invalidov za njihovo aktivno dejavnost.

6. Izvršni odbor se je seznanil s stopnjami davkov in prispevkov delavcev iz bruto OD in sprejel naslednje stališče:

- strokovna služba je dolžna preko internih glasilc delavce informirati o spremembah prispevnih stopenj (iz pregleda je razvidno, da se s 1. 8. 1982 prispevne stopnje znižajo).

- Izvršni odbor ugotavlja, da delavci, ki živijo v občini Šentjur in so zaposleni v Železarni Štore, plačujejo večje prispevke kot delavci stanujoči v občini Šentjur in zaposleni v delovnih organizacijah na področju te občine. Po novem predlogu je razlika sicer zmanjšana, toda kljub temu delavec zaposlen v Železarni Štore in stanujoč v občini Šentjur še vedno odvaja 29,6 %; delavec, ki je zaposlen v DO šentjurske občine, pa le 28,72 %.

Izvršni odbor smatra, da je tak način nesprejemljiv in zahteva od skupščine občine Šentjur pojasnilo, zakaj je sprejet tak odlok, da se obremenitve delavcev Železarne Štore večje od zaposlenih v DO šentjurske občine.

PREDKONGRESNA RAZPRAVA

V razpravi je gradivo za oba kongresa v zvezi sindikatov. Osnovne organizacije sindikata so v naši DO že obravnavale v večini primerov kongresno gradivo. Izvršni odbor pri konferenci sindikata ugotavlja, da so še osnovne organizacije, ki teh dokumentov niso obravnavale in da so tiste, ki so ta gradiva obravnavale, v večini primerov izvršile le formalno obravnavo teh dokumentov. Pri teh je manjkalo predvsem pri obravnavi teh dokumentov izhajanje iz lastne problematike v svojih sredinah. Poleg tega so nekatere osnovne organizacije s strani občinskega sindikalnega sveta dobile zadolžitve, da ob obravnavi kongresnih dokumentov še posebej obdelajo naslednje teme:

- DS za kadre in splošne zadeve: načrtovanje izobraževanja za proizvodno delo v skladu s potrebami.

- Valjarna II: svobodna menjava dela v DO.

- Livarna II: inventivna dejavnost, sedanje stanje, programi in načrti za zamah te dejavnosti.

- TT: očeja dosedanjih investicijskih naložb.

- Mehanska obdelava: samoupravna organiziranost – odnosi med TOZD v DO, DSSS in TOZD.

Osnovne organizacije sindikata morajo pripraviti te teme, za katere so bile zadolžene, do 1. 9. 1982. Prav tako pa morajo tudi ostale osnovne organizacije do tega datuma posredovati izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata stališča in predloge v zvezi s kongresnimi dokumenti. Dne 10. 9. 1982 se namreč planira problemska konferenca, na kateri bo poleg že navedenih tem in posredovanja stališč in sklepov osnovnih organizacij sindikata v zvezi s kongresnimi dokumenti tekla razprava tudi o planiranju in usklajevanju planov DO v SOZD, izpolnjevanje medsebojno plansko dogovorjenih obveznosti ter delitev dela.

Delo samoupravnih organov

Delegati **DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE** so na svoji 4. redni seji, dne 16. avgusta 1982, sprejeli naslednje sklepe:

1. Ob pregledu realizacije sklepov so potrdili plan aktivnosti za sanacijo proizvodnje in osvajanja (nacionalizacija) v TOZD tovarna traktorjev.

V nadaljevanju so pri pregledu realizacije sklepov prejšnjih sej delegati zadolžili pravno službo, da ob urejanju dokumentacije za postavitev kioska za prodajo zelenjave določi pogoje, pod katerimi bo objekt mogoče postaviti, seveda v skladu z načrti, ki so bili priloženi k prošnji.

2. Delegati so bili seznanjeni z rezultati poslovanja za obdobje I–VI. 1982.

Zaradi situacije v TOZD jeklarna delegati zadolžujejo vodstva TOZD jeklarna, TOZD vzdrževanje in TOZD energitika, da izdelajo temeljito analizo o vzrokih izpada v TOZD jeklarna. V poročilu, ki ga je potrebno pripraviti do naslednje seje delavskega sveta, je potrebno razčleniti objektivne in subjektivne vzroke ter izpostaviti odgovornost posameznikov.

Delegati so informirali, da prihajamo v drugo polletje, v obdobje še bolj zaostrenih pogojev gospodarjenja. Tej temi bo posvečena pozornost na eni prihodnjih sej, do takrat pa je potrebno izdelati v pisni obliki zadolžitve in aktivnosti posamezne TOZD oz. DS.

3. Podana je bila družbeno-politična ocena o rezultatih poslovanja v prvem polletju letošnjega leta, iz katere sledi, da so rezultati v primerjavi s prvimi tremi meseci nekoliko boljši.

4. Podano je bilo poročilo o investicijski dejavnosti v prvem polletju letošnjega leta.

DS za investicije in razvoj so zadolžili, da do naslednje seje DS pripravi poročilo o izvajanju del o izgradnji kupole na jeklarni.

5. Podana je bila informacija o inventivni dejavnosti v prvem polletju 1982.

6. Sledilo je poročilo o poteku razprav v zvezi z osnutkom predloga nove organiziranosti delovnih skupnosti. Delegati predlagajo, naj delavski sveti TOZD in DS ob obravnavi podajajo konkretne predloge za spremembo predloga nove organizacije.

7. Obravnavali so prošnjo Planinskega društva Železarne Štore in sklenili, da naša DO prevzame pokroviteljstvo, predsednik konference OO ZS ŽS, tov. Potrata, bo pripel spominski trak. Odobrili so tudi finančna sredstva v višini 5.000,- din, ki se koristijo iz sklada skupne porabe – postavka »ostalo«. DS z finančne in računovodske posle naj sredstva nakaže na ŽR PD ŽS: 50700-679-66183.

8. Podano je bilo poročilo o sklepkih, sprejetih na 2. redni seji SOZD SZ.

9. Delegati so potrdili rokovnik za izdelavo GN za leto 1983 ter odgovorne v TOZD in DS zadolžili, da se rokovnik dosledno držijo.

Zaradi izkušenj iz preteklosti, so bili mnenja, da je za neizpolnjevanje obveznosti iz rokovnika potrebno slehernega kršitelja poklicati na odgovornost.

Okupatorjeve vojaške enote so 27. marca 1942 obkolile Selško partizansko četo. Pri preboju skozi obroč je na planini nad Crngrobom padel član glavnega štaba Slovenije in CK KPS, narodni heroj Stane Žagar. Bil je učitelj v Srednji dobri pri Kropi, leta 1931 sprejet za člana KPJ. Ker je s svojim požrtvovalnim delom dosegel vidne politične uspehe, je bil leta 1937 sprejet za člana CK KPS. Leta 1940 je bil odpuščen iz službe in izgnan iz Dobreve. Preselil se je v Celje. Po zlomu Jugoslavije je bil poslan na Gorenjsko kot instruktor CK KPS in član glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. Na Gorenjskem je pripravil oboroženo vstajo in ustanovil Cankarjev bataljon.

Dopisujte v

Štorksi STORE
ŽELEZAR

Zagotavljanje finančne stabilnosti in plačilne sposobnosti v inflacijskih razmerah gospodarjenja

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Politika cenenega kapitala (finančnih virov) hkrati omogoča odločilni vpliv zunanjih (družbenopolitičnih) centrov moči, da postanejo često odločilni dejavniki pri razporejanju finančnega kapitala. V razmerah velikega povpraševanja po omejenem cenemem finančnem kapitalu, o njegovem razporejanju največkrat ne odločajo ekonomski kriteriji, saj ekonomska moč in sposobnost posamezne OZD še ne zagotavlja sama po sebi pridobitve zunanjih finančnih virov, čeprav bi bila še tako upravičena.

Drugo pomembno področje, na katerem inflacija izrazito negativno vpliva na likvidnostni položaj OZD, je nedvomno revalorizacija. Glede na to, da pozitivna zakonodaja predpisuje oz. omogoča le revalorizacijo osnovnih sredstev in nekaterih finančnih naložb ter vzporedno njihovih virov, ne pa tudi obratnih sredstev (predvsem zalog), prihaja do konstantnega prelivanja substance v »ustvarjene« finančne izide. Tako ustvarjeni in z inflacijskim dohodkom »oplemeniteni« finančni rezultati postajajo tudi predmet delitve (razporejanja), tako za financiranje neproduktivne sfere v okviru svobodne menjave dela in proračunskih dajatev, kot tudi za končno potrošnje (osebni dohodki).

Sami politiki financiranja v združenem delu je nadalje mogoče pripisati njeno često obravnavanje preostale akumulacije kot razpoložljivih sredstev za razvoj (investicije), ne da bi se poskušala nadomestiti izgubljena substanca (že ustvarjena akumulacija) z razporejanjem akumulacije za tekoče obratne namene.

Negativni učinek inflacije na likvidnost OZD je očiten tudi na področju investicij. Običajno podcenjevanje pričakovane stopnje inflacije, predvsem pri investicijah z daljšim rokom izvedbe, poraja zaradi podražitev kasnejše potrebe po dodatnih, dostikrat po sili razmer tudi kratkoročnejših finančnih konstrukcijah.

V celoti gledano visoka inflacija (ob obstoječi ekonomski politiki) nedvomno v večini primerov negativno vpliva na plačilno sposobnost OZD (v posameznih primerih je lahko tudi obratno). Pomembno pa je, da OZD, v prilagojevanju obstoječi inflaciji, formira takšno politiko financiranja, da čimbolj nevtralizira negativne in čimbolj okrepi – izkoristi pozitivne učinke inflacije.

b) Med internimi dejavniki, ki vplivajo na plačilno sposobnost posamezne OZD, je potrebno omeniti predvsem naslednje:

- akumulativnost OZD,
- možnost najemanja (pridobivanja) zunanjih virov,
- velikost OZD,
- izvozna usmerjenost OZD,
- konkretna politika financiranja posamezne OZD.

Akumulativnost posamezne OZD je gotovo eden bistvenih parametrov njene likvidnostnega položaja. Medtem ko visoko akumulativne OZD običajno nimajo težav, se bodo tiste, ki so manj akumulativne (ali morda celo poslujejo z izgubo), skoraj po pravilu srečevale s stalnimi težavami pri zagotavljanju svoje plačilne sposobnosti. Seveda pa večja akumulativnost sama po sebi še ne pomeni racionalnejšega in učinkovitejšega gospodarjenja nasploh. Visoka akumulativnost posamezne OZD, ki boljše ustvarjene rezultate dosega v veliki meri na račun izkoriščanja inflacijskega dohodka, lahko pomeni tudi neracionalnost (negospodarnost) v vodenju politike financiranja in poslovanja.

Nadaljnji parameter za zagotavljanje plačilne sposobnosti OZD je tudi položaj posamezne OZD glede možnosti najemanja tujih – zunanjih virov. Možnosti pridobivanja seveda niso enake, odvisne so po eni strani od ekonomskih kriterijev (ekonomska moč, velikost posamezne OZD), po drugi strani pa tudi od zunanjih (neekonomskih – socialnih, teritorialno administrativnih) dejavnikov, pri čemer je pomembno poudariti, da postanejo prav ti drugi vse odločilnejši.

Naslednji dejavnik, ki vpliva na možnost zagotavljanja likvidnosti posamezne OZD, je tudi njena velikost (kot ekonomskega organizma). Prednosti velikih je mogoče iskati v relativno manjših potrebnih likvidnih rezervah ter večjemu izenačevanju časovnih nihanj v obsegu potrebnih sredstev za normalno financiranje procesa reprodukcije. Velike OZD imajo praviloma tudi večje možnosti pri najemanju tujih – zunanjih finančnih virov.

Specifičen položaj OZD – izvoznice, gledano z aspekta možnosti pridobivanja kratkoročnih kreditov za izvoz in pripravo izvoza, daje večji ali manjši izvozni naravnosti OZD značaj pomembnega dejavnika, ki vpliva na plačilno sposobnost posamezne OZD. Ob sorazmerno konstantnem izvozu je, zaradi stalnega obnavljanja takšnih kratkoročnih virov, le-te pravzaprav mogoče upoštevati kot smiselno dolgoročne, saj z njimi lahko OZD trajno financira včasih pomemben del tekoče reprodukcije.

Politika financiranja je prav gotovo izredno pomemben dejavnik, ki vpliva na likvidnostni položaj posamezne OZD. Njena konkretna naravnost, če pri tem mislimo na razporejanje omejenih razpoložljivih virov na različne segmente procesa reprodukcije, ima za posamezne OZD ne le kratkoročen, temveč in predvsem tudi dolgoročen vpliv na njeno likvidnost, finančno stabilnost oz. finančni položaj nasploh. Preveč ambiciozna in preširoko zastavljena investicijska dejavnost, ki ima za posledico neustrezno financiranje investicije, lahko usodno vpliva na finančni položaj in likvidnost posamezne OZD. V sedanjih inflacijskih razmerah gospodarjenja in ob stalni prisotni nevarnosti izgubljanja substance s prenašanjem inflacijskega dohodka v tekoče rezultate gospodarjenja je prav od smotnosti konkretne finančne politike odvisen celokupni finančni položaj posamezne OZD. Prav tu pa je tudi ključno mesto v dolgoročnem zagotavljanju finančne stabilnosti in likvidnosti posamezne OZD.

IV. OBLIKOVANJE POLITIKE FINANCIRANJA S CILJEM ZAGOTAVLJANJA FINANČNE STABILNOSTI IN LIKVIDNOSTI OZD

Življenjska pomembnost dolgoročnega zagotavljanja in ohranjanja plačilne stabilnosti OZD za njen obstoj in normalno potekane procesa reprodukcije sama po sebi poraja potrebo po formiranju konkretne politike financiranja. Glede na to, da s financiranjem opredeljujemo tako pridobivanje (priskrbo) kot tudi razporejanje omejenih razpoložljivih virov na različne segmente procesa reprodukcije, lahko tudi cilje konkretne finančne politike opredelimo v obeh ključnih smereh:

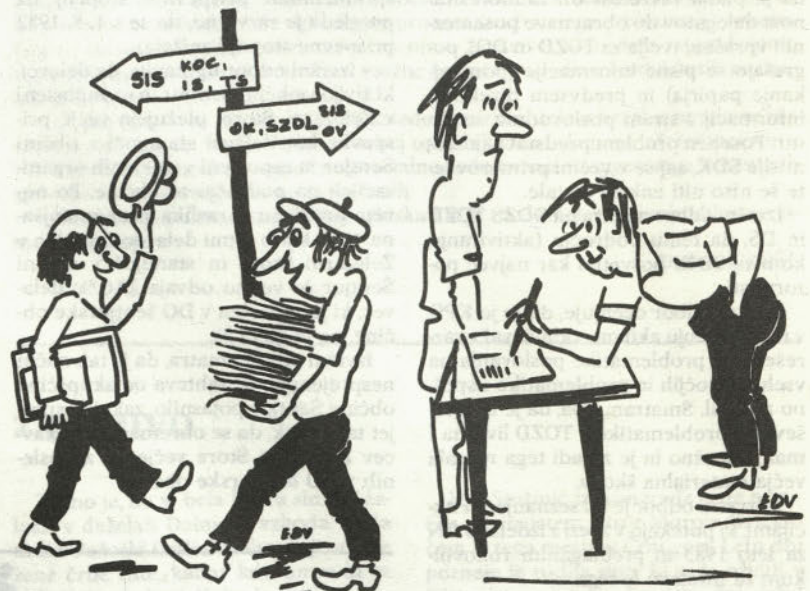
- maksimiranje priskrbe,
- smotrnost v naložbah (razporejanju).

a) V okviru ukrepov za povečanje razpoložljivih virov ima prav gotovo izredno pomembno mesto akumulativnost OD. Zato bodo pomemben segment politike financiranja vsi ukrepi in akcije, ki imajo za cilj povečanje akumulativnosti. Ob vseh standardnih ukrepih za njeno povečanje (povečanje produktivnosti, ekonomičnosti, boljša izraba kapacitet, oblikovanje proizvodnega programa s ciljem maksimizacije dohodka ipd.) pa je pomembna osvetlitev akumulativnosti tudi z njene druge, lahko bi rekli senčne strani. Povečanje akumulacije z vključevanjem inflacijskega dohodka, ki izvira iz nerealnega vrednotenja zalog, gotovo pomeni trošenje že prej ustvarjene akumulacije, formalno ustvarjanje pozitivnih rezultatov pa istočasno pomeni poslabšanje stvarne akumulativne in reproduktivne sposobnosti OZD.

S tem v zvezi bo cilj smotrne politike financiranja na področju akumulativnosti tudi zagotovitev realnega vrednotenja zalog, pa čeprav na navidezno škodo rezultatov gospodarjenja. Problem je mogoče zadovoljivo urediti s poračunavanjem zalog ob njihovi potrošnji oz. prodaji po tržnih cenah ob času njihove potrošnje – prodaje oz. na tak način, da revalorizacijo sicer izvedemo, njenih rezultatov pa ne prenesemo v poslovni sklad (kar ni dovoljeno), ampak jih zadržimo na računih popravkov vrednosti zalog. Nedvomno je realno obravnavanje takšnega inflacijskega dohodka lahko navidezno boleče (in nepopularno) za tekoče rezultate, velika škoda, ki si jo tako povzročamo, pa bi prav gotovo morala odtehtati v korist dolgoročnih interesov.

Med ukrepi finančne politike, ki se tičejo pridobivanja zunanjih virov, je potrebno omeniti tiste, ki se nanašajo na menično poslovanje. Glede na specifičen značaj menice v našem gospodarstvu in dejstvo, da njena uporaba za plačevanje pravzaprav pomeni možnost kratkoročnega zadolževanja, si bo smotrna finančna politika prizadevala za tem, da OZD v čimvečji meri doseže plačevanje svojih nakupov z menicami. V kolikor je posamezna OZD v položaju, da razpolaga s stalnim presežkom meničnih obveznosti v primerjavi z meničnimi terjatvami (če ima torej možnost izdajanja lastnih menic), bo tako pridobila tudi stalen (kvaliteten) zunanji vir financiranja svoje tekoče reprodukcije.

(Se nadaljuje)

- Živio! Odkod pa ti?
- Iz SIS!
- Pa, ti?
- Na SIS!

- Fant, roko iz žepa!
- To pa ne. Že tako nam vse poberejo (SIS, davkarija), pa naj še to, kar imam, spustim.

KARLI KRAJNC

večkratni inovator

»Mislim, da je naša delovna organizacija zainteresirana za razvoj inovacijske dejavnosti, to je za pridobitev izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov delavcev naše železarne. Vemo, da se inovacijska dejavnost v železarni odvija kot redna dejavnost in je sestavni del njenih proizvodnih in razvojnih načrtov. Vendar še ne v toliki meri, kot bi lahko pričakovali in tudi želi uspehe. Dobro je to, da lahko vsak član našega delovnega kolektiva, ne glede na delo, ki ga opravlja, lahko predlaga izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, katerih namen je izboljšanje in izpopolnjevanje proizvodnje, posebno danes, v nič kaj prijetnih gospodarskih težavah.«

Takole mi je povedal sogovornik Karli Krajnc, ki je kot strojni tehnik zaposlen v pripravi dela v Tovarni traktorjev. Karli je rojen 1953. leta v Celju. Tista lepa, nepozabna otroška leta so bila srečna. Preživel jih je v Celju, obiskoval šole in po končani srednji tehnični šoli se je zaposlil v Klimi, leta 1974 pa pri nas, v naši Tovarni traktorjev. Tu opravlja delovne naloge zahtevnih konstruktorjev del.

»Prvo tehnično izboljšavo sem podal s kolegom Ignacem Trobišem, in sicer je to bila izboljšava na radialnem vrtnem stroju. Prej smo delali na tem stroju do pet, morda šest kosov v eni izmeni, pa tudi nadure so bile potrebne. Po izdelani izboljšavi se je pokazal uspeh in gospodarski učinek se je povečal. Prihranek v prvem obračunskem obdobju je bil 196.569,00 din.«

Karli Krajnc ima več prijavljenih in tudi uresničenih tehničnih izboljšav. S kolegom Trobišem sta snovala tehnično izboljšavo: skrajšanje operacije 50 na liniji obdelovalnih izhodnih priključkov, vrtljivi podstavek za vpenjalno napravo, s sodelavcem Vogo pa ureditev delovnega mesta na montaži koles, kar kaže, da je teamsko delo dokaj uspešno. Ima prijavljeno in tudi realizirano tehnično izboljšavo droga za poravnavanje čepov.

Poleg napisanih ima tudi nekaj že realiziranih, a žal neprijavljenih tehničnih izboljšav.

»Na vprašanje, kaj je inovacija in kaj službena dolžnost, je pravzaprav težko odgovoriti. Zakon dokaj dobor precizira razmejitve. Vendar sem često v dvomih. Opravljam takšno delo, ki mi da misliti, kaj je tu službena in kaj inovacijska dolžnost oz. dejavnost. Sem pogos-

to v dvomih. Neke črte ločnice, prave razmejitve, ni. Toda razumno skušamo tudi tu pravilno vrednotiti miselno inovacijsko oziroma službeno delo.«

Posebno pozornost moramo posvetiti pridobivanju potencialnih inovatorjev, ki so premalo zainteresirani za inventivno delo. Kako gledaš na to?

»Pri popularizaciji naših ciljev in nalog moramo s prikazovanjem dejstev odstranjevati nezaupanje, zavist in ostale oblike odpora pri inventivnem delu. Na sodelavce moramo vzpodbudno in pravilno vplivati. Mislim, da naša strokovno tehnična struktura v delovni organizaciji še ni dala tistega, kar lahko in zmore. Pa tudi neposredni delavci pri strojih, napravah in tekočih trahih bi morali dati več dobrih, pozitivnih predlogov, katere bi morali, če so sprejemljivi, tudi uresničiti. Le tako bomo dali zaupanje delavcu, ki pozna stroj in napravo, s katero rokuje, da bo več, bolje in ceneje naredil, a da bo za to tudi pravično nagrajen.«

Karli Krajnc ima še načrte na tem inventivnem področju. Vendar mu intenzivno delo, ki ga dobro opravlja, daje malo časa za kreacijo novih zamisli. Kljub temu bo še kaj »pogruntal« in izboljšal ter tako prispeval delček k uresničitvi izboljšanja gospodarske situacije.

Poglejmo nekatere njegove objavljene inovacije:

1. »Racionalizacija obdelave ohišja izhodnih priključkov«, skupno z I. Trobišem, prijavljena 23. 6. 1977, prihranek v I. obračunskem obdobju 169.569,24 din.

2. »Skrajšanje operacije 50 na liniji obdelave izhodnih priključkov«, skupno z I. Trobišem, prijavljena 26. 5. 1978, prihranek v I. obračunskem obdobju 80.942,40 din.

3. »Drog za poravnavanje čepov«, prijavljena 21. 8. 1979, prihranek v I. obračunskem obdobju 32.076,50 din.

4. »Vrtljivi podstavek za vpenjalno napravo«, skupno z I. Trobišem, prijavljena 9. 11. 1979, prihranek v I. obračunskem obdobju 161.271 din.

5. »Ureditev delovnega mesta na montaži koles«, prijava na razpis, skupno z A. Voga, prijavljena 21. 4. 1981, ideja je bila nagrajena in kasneje realizirana.

Poleg navedenih inovacij ima tudi nekaj realiziranih, vendar neprijavljenih izboljšav.

Renčelj Vlado

Pred sprejetjem je novi zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti SR Slovenije

Zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti temelji na političnih stališčih in izhodiščih zveze komunistov, sprejetih na VIII. in IX. kongresu ZKS in XI. kongresu ZKJ in na tej podlagi sprejetih dokumentih ter na podlagi zveznega zakona o splošni ljudski obrambi, ki je bil sprejet v mesecu aprilu 1982.

V predlogu zakona so upoštewane rešitve in usmeritve, ki so bile sprejete ali so oblikovane v postopku dograjevanja dokumentov za pripravo zakona.

Temeljni razlogi za izdajo novega zakona so:

– potreba po dosledni uskladitvi zakonske ureditve splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite s sistemskimi zakoni, izdanimi na podlagi nove zvezne in republiške ustave;

– enotna zakonska ureditev splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki se v praksi že uresničuje kot enotna obrambna – samozaščitna funkcija socialistične samoupravne družbe in ki je presegla obstoječo normativno ureditev obrambe in zaščite;

– normativna ureditev intenzivnejše in poglobljene vloge in odgovornosti družbeno-političnih organizacij ter vloge komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v obrambnem in samozaščitnem delovanju;

– pravna ureditev splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v skladu z doseženo stopnjo celotnega družbenega razvoja in s tem omogočiti nadaljnje hitrejšje podružbljanje obrambe, zaščite ter povečanje učinkovitosti obrambnih priprav in uresničevanja nalog ter aktivnosti družbene samozaščite.

V predlogu zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti so uveljavljene naslednje pomembnejše značilnosti:

– V temeljnih načelih je opredeljen, v skladu z zveznim zakonom o splošni ljudski obrambi, enotni obrambno-samozaščitni sistem ter splošna ljudska obrambno-samozaščitna funkcija socialistične samoupravne družbene ureditve. Povzeta je opredelitev splošne ljudske obrambe in opredeljena vsebina družbene samozaščite, ki jo zvezni zakon o splošni ljudski obrambi ureja le v delu, ki se neposredno navezuje na obrambno funkcijo. Določeni so temeljni obeh sestavin in opredeljene nevarnosti, ki se preprečujejo in odpravljajo z uresničevanjem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Povzetek nekaterih temeljnih načel iz predloga zakona:

2. člen: Splošna ljudska obramba v SR Sloveniji je del enotnega organiziranja, pripravljanja in aktivnega sodelovanja delovnih ljudi in občanov, temeljnih in drugih organizacij združenega dela, KS, samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti družbeno-političnih in družbenih organizacij ter društev, občin, pokrajin, republik in federacije pri odvratanju in preprečevanju napada in drugih nevarnostih za državo v oboroženem boju in vseh drugih oblikah splošnega ljudskega odpora, pri zaščiti in reševanju prebivalstva, materialnih in drugih dobrin, pri ust-

varjanju materialnih pogojev odpora ter pri izvrševanju drugih nalog, ki so pomembne za varovanje in obrambo neodvisnosti, suverenosti, ozemeljske neokrnjenosti države ter z ustavo določene socialistične samoupravne družbene ureditve.

Na ta način je v temeljih določena varnost in obramba republike in države, v kateri morajo delovati vsi delovni ljudje in občani. V nadaljevanju pa opredeljuje: oborožen boj v splošnem ljudskem odporu je odločilna oblika upiranja agresiji in tvori z vsemi drugimi oblikami boja in odpora neločljivo celoto. Nosilec oboroženega boja so oborožene sile, ki jih sestavljata Jugoslovanska ljudska armada in teritorialna obramba, v vojni pa tudi pripadniki narodne zaščite ter vsi delovni ljudje in občani, ki z orožjem sodelujejo v odporu proti napadalcu.

V členu 3 je opredeljena družbena samozaščita, ki je celota ukrepov in aktivnosti, ki jih v miru ob naravnih in drugih nesrečah in izrednih razmerah v neposredni vojni nevarnosti ter v vojni organizirajo in opravljajo delovni ljudje in občani.

Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita se razvijata in temeljita:

– na pravici in dolžnosti vseh delovnih ljudi in občanov, da se ne glede na spol organizirajo in usposablajo za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter sami ali v sodelovanju s pristojnimi državnimi organi odkrivajo in preprečujejo sovražne in družbeno škodljive pojave in dejanja in da se v primeru agresije uprejo napadalcu z oboroženim bojem in drugimi oblikami odpora;

– na pravici in dolžnosti temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, da se organizirajo in pripravljajo za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin, za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer, za delovanje v vojni ter za opravljanje nalog in aktivnosti družbene samozaščite.

– 5. člen zakona načelno urejuje naslednja temeljna vprašanja:

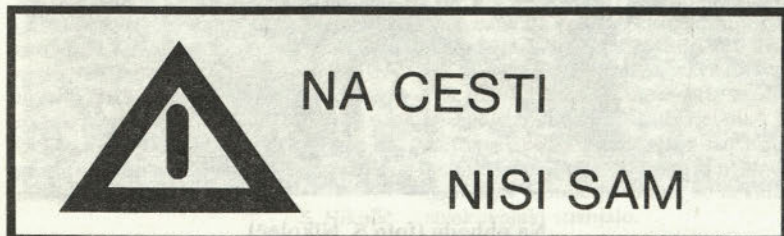
Delovni ljudje in občani pripravljajo splošno ljudsko obrambo ter uresničijo jo in razvijajo družbeno samozaščito za zaščito in varovanje samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, pravic in svoboščin človeka in občana za zaščito vrednot samoupravne socialistične družbe ter nadaljnega družbenega razvoja pred:

– oboroženo agresijo in agresivnimi napadi, grožnjami in pritiski katerekoli vrste;

– izpodkopavanjem samoupravnih odnosov, kršenjem predpisov in samoupravnih splošnih aktov ter odločitve samoupravnih in drugih organov in pred drugimi napadi na samoupravne pravice delovnih ljudi;

– psihološko propagandnim, obveščevalnim, subverzivnim in drugim protisocialističnim in protisamoupravnim delovanjem zunanjih in notranjih sovražnikov;

(Nadaljevanje na 6. strani)

ČUVARJI NAŠIH MEJA

Kot del naše herojske armade vi varujete meje naše socialistične samoupravne skupnosti. To je častna in odgovorna naloga, ki jo dostojno opravljate.

(TITO)

V preteklih osemindesetih letih so naši graničarji častno opravljali svoje naloge na straži miru. Uničenje preostalih sovražnikov in njihovih hlapcev, zagotovitev mirnega razvoja naše dežele, zaščita pridobitev revolucije in varovanje meja nove Jugoslavije so bile osnovne naloge novoustanovljenih enot naše armade – Korpusa narodne obrambe (KNOJ), ustanovljenega 15. avgusta 1944. leta z odločbo narodnega komiteja osvoboditve Jugoslavije in ukazom Vrhovnega poveljnika NOV in POJ, maršala Tita. Leta 1953. je bil KNOJ preimenovan v obmejne enote JLA, 15. avgust pa se vsako leto proslavlja kot praznik obmejnih enot Jugoslovanske ljudske armade.

Iz enot KNOJ, nastalih v času NOB, so zrasle sodobne obmejne enote naše armade. Polni ponosa, hrabrosti in ljubezni do svoje domovine, ljudstva, Zveze komunistov in tovariša Tita stoje naši graničarji vedno na straži miru pripravljani, da se žrtvujejo pri opravljanju najodgovornejših nalog v obrambi

domovine, da onemogočijo raznim zlohotnežem napade na našo domovino. Življenjski in delovni pogoji naših prvih graničarjev so bili težki in naporni; danes, po osemindesetih letih od nastanka obmejnih enot naše armade, so se v marsičem spremenili.

Življenjski standard naših graničarjev, kot tudi standard drugih pripadnikov JLA, je rasel in se dvigal vzporedno s standardom naših delovnih ljudi. Obmejne enote naše armade danes uvrščamo med najodobnejše. Življenjski pogoji v karavlah in kasarnah so mnogo udobnejši. Ob naših mejah, ki se razprostirajo čez 5.061 kilometrov proti sedmim državam, so zgrajene nove, moderne karavle, opremljene s sodobno oborožitvijo in elektronskimi sredstvi. Danes ni na meji karavle, v kateri ne bi bilo sodobnih materialno tehničnih sredstev za pouk, za kulturno zabavno razvedrilo, radia, tranzistorja, TV sprejemnikov in drugih pripomočkov za šport in rekreacijo.

nosti, temeljnih in delovnih organizacij združenega dela, družbenopolitičnih skupnosti, pokrajin in sestavljenih ter drugih organizacij združenega dela, ki sestavljajo gospod. sisteme posebnega družbenega pomena. V predlogu zakona se ne določa vertikalna povezanost med komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito; določa pa se, da je komite na nižji ravni organiziranja dolžan izvrševati odločitve, ki jih je sprejel komite na višji ravni organiziranja. S tem se poudarja, da so komiteji sestavni del političnega sistema; kadrovanje in vodenje kadrovskega postopkov za imenovanje komitejev v predlogu zakona ni podrobno urejeno, to se bo urejevalo z navodili in smernicami pristojnih organov, kot so na primer soglasja za imenovanje komitejev.

Glede sestava komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na nobeni ravni njihovega organiziranja ni zaključen. Zakon omogoča, da se pri imenovanju komiteja upoštevajo razmere in pogoji, ki so v posameznem delovnem ali življenjskem okolju. Člani komiteja so nosilci najodgovornejših funkcij družbeno-političnih organizacij, samoupravnih in drugih organov ter delavci, ki imajo ustrezne izkušnje pri obrambnem in samozaščitnem delovanju.

V operativnem smislu pa imajo komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito zelo odgovorne naloge tako za uresničevanje politike, ciljev in nalog SLO in DS, stalno spremljanje in ocenjevanje in spodbujanje obrambnih priprav, aktivnosti družbene samozaščite, usmerjanje izdelave obrambnih in varnostnih načrtov itd.

Komiteji odločajo na podlagi ocene varnostnih in vzgojnopoličnih razmer v skladu z zakonom ali drugimi predpisi, o aktiviranju posameznih organov, organizacij in skupnosti o uporabi njihovih sil in sredstev v danih vojnih in izrednih razmerah in ob drugih nevarnostih. Izjemoma odločajo v skladu z zakonom ter odlokom predsed. SFRJ tudi o uporabi teritorialne obrambe.

Štefančič Ivan

POMEMBNI REZULTATI

Življenje naših graničarjev je specifično. Med njimi prevladuje visoka stopnja medsebojnega tovarištva. Vide ti vse in ostati neopažen sta lastnosti, ki zahtevata posebno sposobnost in izjemne napore, ki jih naši graničarji odlično obvladajo. Priprave graničarjev lahko upravičujejo svoj namen le, če se izvajajo v pogojih, ki so kar najbolj podobni praksi. Za uresničevanje tega načela pa je treba nujno zagotoviti ustrezen izbor vsebine in metode delovanja ter materialne osnove, tako da rezultati ne morejo izostati. Vse subjektivne vzgojnoizobraževalne sile vojaškega kolektiva naših karavil so osredotočene na temeljito obvladanje vojaških znanj in dviganja borbene pripravljenosti na višjo raven.

Graničarji pravijo, oziroma njihove starešine, da imajo namen, da graničarje čim bolj pripravijo za pravljanje svojih dolžnosti, da bodo lahko pridobljena znanja kadarkoli koristno in uspešno znali uporabiti v praksi. V ta prizadevanja sodi tudi krepitev moralno-politične zavesti graničarjev in celotnega kolektiva, da bi bile naše državne meje kar najbolj zavarovane. Rezultati, ki so bili doseženi v tem času, nič ne zaostajajo za rezultati preteklih let.

Rezultati se po besedah graničarjev kažejo v odlični pripravljenosti graničarjev, solidnem poznavanju zakonskih in drugih določil, ustvarjalni uporabnosti pridobljenih znanj in izkušenj, dograjevanju v vsakodnevni praksi in prenašanju iz generacije v generacijo. Vse to so potrdile tudi ocene predpostavljene in lastna ocena usposobljenosti in zavesti, kakor tudi vzdušje, ki vlada v vsakem graničarskem vojaškem kolektivu. Vsekakor pa teh rezultatov ne bi dosegli na takem nivoju, če ne bi bilo skupnega ustvarjalnega sodelovanja in angažiranosti članov Zveze komunistov, zveze socialistične mladine, sveta za samozaščito in vsega vojaškega kolektiva.

K tem uspehom sta veliko prispevala red in disciplina, kakor tudi posamezniki s svojim prizadevanjem in zgle dom. Stremimo za tem, pravijo graničarji, da naše mlade graničarje oblikujemo v močne psihofizične in moralno-

politične osebnosti, vzdržljive fante s pridobljenimi navadami, ki so jim neobhodno potrebne za opravljanje vsakršnih graničarskih dolžnosti. V pripravah si prizadevajo, da zagotove trajnost, kontinuiteto in materialno varnost. Zaradi tega priprave potekajo med graničarji v enakem tempu ves čas vojaškega roka.

Da bi naši graničarji čim bolj obvladali vojnostrokevne večine v procesu njihovega usposabljanja v njihovem vojaškem kolektivu, kar so nam povedali, izhajajo iz znane vzgojnoizobraževalne predpostavke: od bližnjega k daljnemu, enostavnega k sestavljenemu, lažjega k težjemu in znanega k neznanemu. V tem, kakor potrjujejo, leži skrivnost njihovega uspeha. Zato se v vsakem vojaškem graničarskem kolektivu vsak posameznik čuti enako odgovornega za življenje in delo, za kvaliteto vadbe in vzgoje, za splošno pripravljenost in borbenu usposobljenost.

PONOSNI NA DOLŽNOSTI

Vse aktivnosti in uspehi, ki jih graničarji dosegajo, so prispevali k njihove mu visokemu vzgledu. Sodelovanje graničarjev s prebivalstvom bližnjih naselij, posebno z mladino v različnih akcijah in manifestacijah, zlasti v akciji pohoda po poteh karavlskih kurirjev, ki ima pomemben pomen za razvijanje patriotizma, tovarištva, bratstva in enotnosti ter negovanja revolucionarnih tradicij naših narodov in narodnosti. Prežeti z visoko zavestjo, vdanostjo svoji domovini in ljubeznijo do dela, ki ga opravljajo na mejah domovine, so naši graničarji ponosni na dolžnosti, ki jih opravljajo.

Delovne in družbenopolitične obveznosti, kulturnozabavne aktivnosti jim dajejo pomen specializiranih enot, zelo povezanih z ljudmi v krajih, kjer bivajo. Starešine obmejnih enot so aktivni družbenopolitični delavci v 85 obmejnih občinah, poznamo pa nešteto primerov medsebojnega sodelovanja graničarjev in prebivalcev obmejnih naselij, saj je v 2457 vaseh in naseljih čez 1,5 milijona prebivalcev. Ko danes naši graničarji slavijo 38-letnico obme-

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

– nezakonitim prisvajanjem in uničenjem ter zlorabe družbenega premoženja in pred drugimi oblikami ogrožanja, napada ali spodkopavanja družbenoekonomskega in političnega sistema;

– kršitvami javnega reda in miru;

– fizičnimi in psihičnimi pritiski na delovne ljudi in občane in pred drugimi oblikami ogrožanja njihovih pravic in svoboščin ter njihove osebne in premoženjske varnosti;

– nesrečami pri delu, požaru, prometnim nesrečami ter pred posledicami naravnih in drugih nesreč;

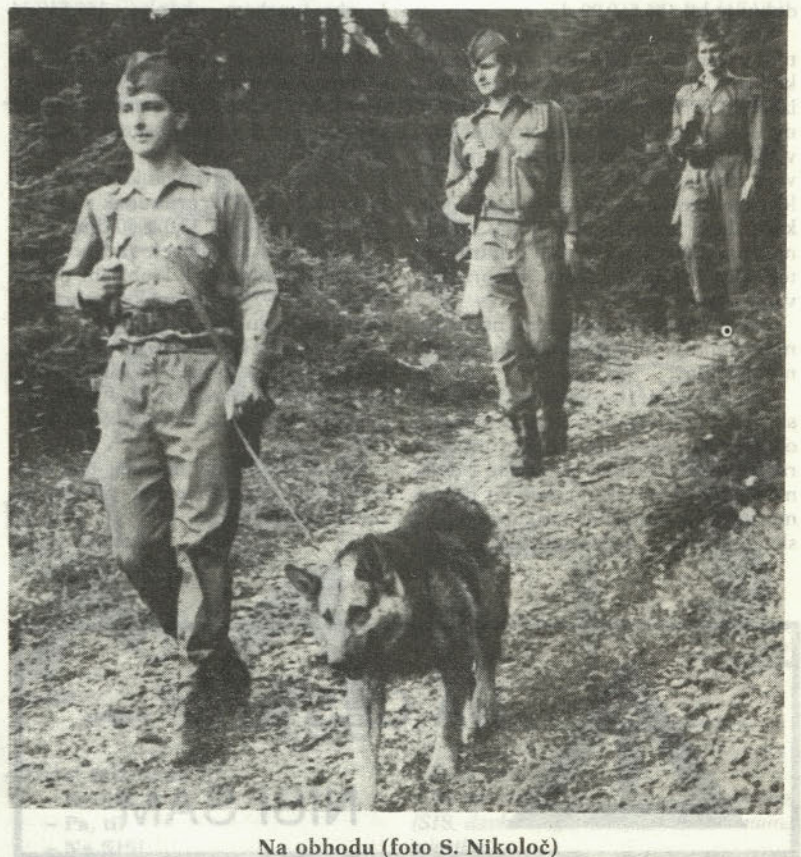
– onesnaževanjem človekovega okolja;

– odkrivanjem podatkov, ki pomenijo državno, vojaško, uradno ali poslovno tajnost in pred drugimi oblikami ter vrstami sovražnih ali družbeno škodljivih pojavov in dejanj.

V naslednjem členu zakon definira, da so delovni ljudje in občani, temeljne in druge organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in ostale organizacije in skupnosti in njihovi organi aktivni organizatorji in nosilci ter izvajalci pravic in dolžnosti, ukrepov, nalog in aktivnosti splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, delovni ljudje in občani organizirajo teritorialno obrambo, narodno zaščito, civilno zaščito, službo za opazovanje in obveščanje in upravne zveze ter ustrezne upravne in druge strokovne organe in službe.

V naslednjem 7. členu pa je opredeljena odgovornost in vloga družbenopolitičnih organizacij, zlasti zveze komunistov pri krepitvi obrambnega in samozaščitnega organiziranja, pripravljanja in delovanja.

– V splošnih določbah so urejena splošna načela za ustanavljanje, sestavo in delovanje komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito so opredeljeni kot politično operativni in koordinacijski organi krajevni skup-

Na obhodu (foto S. Nikoloč)

GASILSKO SLAVJE NA JESENICAH

V petek in soboto, 30. in 31. julija, je slavilo industrijsko gasilsko društvo Železarnice Jesenice 100-letnico obstoja skupno s 45-letnico obstoja poklicne gasilske in reševalne čete v Železarni Jesenice.

Na slovesnosti ob tako visokem jubileju je med drugimi spregovoril zvezni sekretar za notranje zadeve, tovariš Stane Dolanc, ki je slavljencem izrekel čestitke in priznanje za opravljeno delo v preteklosti o ogromni škodi, ki jo povzročajo požari v Jugoslaviji in poudaril, da je kar za 70 odstotkov tega kriva malomarnost in neodgovoren odnos do družbene in individualne lastnine. Pozval je vse navzoče k budnosti, preventivnemu in odgovornemu obnaša-

nju z namenom, da bi bilo požarov in katastrof čim manj. Tu pa lahko kot posamezniki in združeni res mnogo naredimo.

Po končanem slavlju je bilo tekmovanje gasilskih enot iz tistih delovnih organizacij SOZD Slovenske Železarnice, ki take enote imajo.

Tekmovanje je organiziralo Gasilsko društvo Železarnice Jesenice in ga tudi odlično izvedlo po programu, ki ga je sprejel in potrdil Svet za varstvo pred požari v SOZD Slovenske Železarnice.

Tekmovanje je obsegalo naslednje discipline:

- gasilsko štefeto v dolžini 210 metrov,
- metanje vrvi na določeno mesto,
- plezanje po vrvi,
- prenos ponesrečenca skozi rov,
- prenos ponesrečenca po stopnicah.

Vse discipline so bile izredno zahtevne in so bile prilagojene razmeram v železarnah ter so v večini izven rednega tekmovalnega programa gasilskih enot. Za tak program se je svet odločil zato, da vidi, do kod segajo znanje in sposobnost gasilske enote.

V tem tekmovanju je gasilska enota iz Železarnice Štore, v sestavi: Zorko Rafko, desetar, Kramperšek Stanko, Bobek Marjan, Golež Ivan, Meze Robert, Jezovšek Vlado, Romih Anton in Gajšek Božo, prepričljivo zmagala.

Rezultati:	
Železarna Štore	243 točk
Plamen Kropa	227 točk
Železarna Ravne	211 točk
Veriga Lesce	209 točk
Železarna Jesenice	195 točk

Predstavniki sveta za varstvo pred požari, tov. Krumpak Štefan je tekmovalnim enotam v imenu Slovenskih Železarn izročil pokale. Največjega in najlepšega je dobila enota Industrijskega gasilskega društva Železarnice Štore, ki je k že doseženim uspehom dodala še enega.

Iz vsega, kar smo na Jesenicah videli, je možen samo tak zaključek:

- odlična organizacija prireditve in tekmovanja ob polnem angažiranju domačinov;
- pravilno zastavljen program dela v svetu za varstvo pred požari v SOZD;
- tesno sodelovanje na področju požarnega varstva med enotami v DO in dogovarjanje med seboj glede strokovnih posegov.

MACKOŠEK Anton

Ivo Zanjo iz Lasinje pri Koprivnici je naredil violino, ki meri natančno 3 cm. Njegova violina je sestavljena iz 22 delov in povsem ustreza pravi violini normalne velikosti. Nanjo je mogoče tudi igrati. Prav gotovo je to najmanjša violina, kar jih je bilo kdaj narejenih. Zanimivo bi bilo slišati, kakšen glas ima ta violina.

Dubrovnik je zelo staro mesto. Prvi ga omenja geograf iz Ravene, ki je živel v 7. ali 8. stoletju. O njem pravi: Epidaurus, to je Dubrovnik. Šele v 10. stoletju spregovori obširno o Dubrovniku bizantinski cesar Konstantin Porfirogenet, po katerem je bilo mesto ustanovljeno že v 5. stoletju. S tem se nekateri strokovnjaki strinjajo.

S. Nikolič

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠTORE

Delo organov krajevne skupnosti

Zadnji dan v juliju so se v večerni uri zbrali na sedežu KS člani predsedstva SZDL in sveta skupščine na skupni seji. V dve in pol urni razpravi so ocenili rezultate referenduma o III. samopriskupstvu, obravnavali dogovor o ustanovitvi skupnosti stanovalcev, program aktivnosti akcije NNNP 82, dogovorili so se o izvedbi krajevnega praznika in se seznanili z mladinsko problematiko v kraju.

REFERENDUM ni uspel, kot smo si ga zamislili, čeprav je bil rezultat pozitiven. Člani predsedstva in sveta so na tem sestanku analizirali vzroke delno uspešno izvedenega glasovanja za v programu zagotovljene pridobitve komunalnega značaja. Na glasovalna mesta po območjih ni prišlo 476 upravičencev. Zakaj tako? Krajevni delegati so našli vrsto odgovorov, toda kateri je pravi? Sicer pa, kaj bi zvonili po toči!

ORGANIZIRANJE IN SAMOUPRAVA STANOVALCEV pomeni uresničevanje pravic in dolžnosti pri gospodarjenju s stanovanji in hišami v družbeni lasti, teh pa je v naši KS 54 s 526 družbenimi stanovanji (ni všteta nova stolpnica).

obrambe in zaščite in v skladu z našim lastnim obrambnim načrtom.

Veliko nalog odpade na krajevno civilno in narodno zaščito. V okviru slednje bodo aktivirani po vseh območjih KS odgovorni ljudje za družbeno samozščito. Da bi ugotovili pripravljenost, bomo v bodoče večkrat aktivirali NZ in posvetili še večjo skrb CZ, nabavi opreme in pridobitvi lastnega prostora za to opremo ter organizacijo splošne enote CZ.

KRAJEVNI PRAZNIK ŠTOR bomo praznovali 17. septembra v spomin na dan, ko se je leta 1950 prvič sestal delavski svet Železarnice. Za pripravo proslave je bil na skupni seji sveta in predsedstva imenovan odbor, sestojec se iz članov družbeno-političnih organizacij kraja ter tovarne, društev in komisije za kulturo pri SZDL. Svečanost bo združena z otvoritvijo novega komunalnega objekta v KS.

O PROBLEMIH MLADINE kraja večkrat razpravljamo na raznih sejah ZK, SZDL in samouprave. Mentor krajevne organizacije ZSMS je skupaj s predsednikom tudi tokrat potožil, da za občasno organiziranje kakšne kulturne prireditve ali mladinskega plesa nikakor ne morejo dobiti od tovarne

Pokal, osvojen na tekmovanju gasilskih enot na Jesenicah

(Nadaljevanje s 6. strani)

nih enot, še z večjo intenzivnostjo, zavestjo in odgovornostjo opravljajo svoje častne naloge in obveznosti in v tekmovanju »Izbiramo najboljšo graničarsko enoto« dosegajo pri krepitvi moralnopolitičnega stanja in bojne pripravljenosti velike uspehe na vseh nivojih.

Pripadniki obmejnih enot naše armade vsakodnevno krepijo vezi z ljudstvom, družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami. Ko izgrajujejo svoje odnose z njimi, na temeljih koncepta SLO in DS, graničarji veliko pripisujejo k graditvi in uresničevanju ustavnih načel in Titovih besed, kot temelja obrambe naše socialistične samoupravne skupnosti. Vsaka generacija graničarjev zapušča bogate tradicije prijateljstva s krajani, z milico in organi javne varnosti. S skupnimi napori naših graničarjev, ljudi in organov notranjih zadev se dosega in so bili doseženi vedno večji uspehi pri lovu na ilegalce in sovražnike raznih barv, ki poskušajo ilegalno prestopiti meje naše države, da bi škodovali in motili tokove mirne izgraditve naše socialistične samoupravne skupnosti.

Zadovoljni po opravljenem delu. Postavitev lokomotive pred osnovno šolo Štore (foto Arzenšek)

Stanovalci naj bi oblikovali **skupnost stanovalcev** vsepovsod tam, kjer je v hišah 5 ali več stanovanj, ali pa bi skupnost tvorilo več sosednjih hiš. Pogoji, da stanovalce združuje ista problematika, skupno koriščenje dvigal, hidroforov, igrišč, zelenic itd. Hišna samouprava različno dobro dela; ponekod so zelo agilni, vzpostavljajo odnose s strokovnimi občinskimi organi (ki največkrat zatajijo), drugod pa sploh ni hišnih svetov, kot npr. v hišah Pečovje 9, Štore 18, Štore 19, Štore 148.

Socialistična zveza bo v bodoče posvetila več pozornosti samoupravi stanovalcev.

NNNP 1982. Letošnji program aktivnosti ljudske obrambe in družbene samozasčite in kraju predvideva naloge v zvezi s krepitvijo požarne varnosti, prometne varnosti, ukrepe za dejavnost narodne zaščite ter razna predavanja – vse v smislu podružbljanja vsenarodne

prostora, ki sicer sameva večji del prazen – v mislih sta imela halo kulturnega doma. Predstavniki krajevnih organizacij SZDL Zveze borcev in Zveze komunistov, so izrazili mnenje, da moramo pomagati mladim, kot je to storil TVD Partizan – Kovinar, ko je krajevni organizaciji ZSMS dal na voljo sobico za sestanke in enkrat tedensko tudi kegljišče. Predstavnika mladine sta se društvu za to toplo zahvalila.

Na koncu skupne seje je bil sprejet sklep, da se ob krajevnem prazniku v smislu pohvale za varstvo okolja podeli priznanje družini RD Voglajna in pionirskemu odredu Ivan Cankar iz štorske OŠ. Ribiči skozi vse leto sistematsko čuvajo naravo, pionirji pa so letos zbrali skoraj 21 ton papirja in s tem zasedli 2. mesto v Sloveniji, kar je nam Štorovčanom v ponos!

JoK

EDEN DRUG'MU OGENJ DAJMO!

V počastitev desete obletnice prijateljstva med gledališčema: Gradskim amaterskim pozoriščem Paračin ter Amaterskim gledališčem Železar Celje-Štore smo gostovali v Paračini z delom Ferda Kozaka Vrnitev.

Iz Štor smo krenili z avtobusom. Bilo nas je precej; igralci, tehnično osebje, naši gostje. Vsi smo bili dobre volje. Pesev in smeh sta se veselo razlegala po avtobusu. Vozili smo se celo noč. Nekateri so zaspali kljub pesmim, ki so prihajale iz zadnjega dela avtobusa. Jutro nas je dobilo v Beogradu. Čudovito zelenje Dedinja in prvi sončni žarki so nas pozdravili ter dokončno prebudili. Dočarali so nam popolno lepoto Beograda. Vendar smo kmalu prišli v center mesta, polnega avtomobilov, ropota, utesnjenosti. In temu v kontrast se šopiri zeleni Kalemegdan. Imeli smo čas, zato smo si ogledali beograjske ulice. Morda smo na Knez Mihajlovi ulici iskali osebe iz Kaporjevih del, katere bi morali takoj spoznati, saj smo te osebe mi; morda smo hoteli okusiti ambient kavarne. Tri šešira; morda smo hoteli najti zbirališče pesnikov, pisateljev in slikarjev, ki so nekje drugje postali slavni. Da, v podzavesti smo pričakovali od tega velikega mesta, da nam nekaj, kar si bomo zapomnili, mimogrede pokloni, ko bomo hodili po teh ulicah in nekaj iskali.

Organizirano smo se odpravili na ogled skupščine SFRJ. Mogočna stavba, obdana s cestami, kot da bedi nad mestom. Ogledali smo si notranjost skupščine; poseben vtis je na nas naredila mogočna dvorana, kjer je na koncu ležal tovariš TITO, ves tih. Odhajali smo z vtisom popolnosti.

Zopet smo imeli malo časa za ogled Beograda. Nekateri so omagano obsedeli na vrtu kakšne gostilne ali kave bara, ki so ga čisto slučajno našli, nekateri smo hoteli videti še marsikaj. Vendar nismo imeli dovolj časa, morali smo naprej, proti Paračini.

Pesev in tudi smeh sta počasi umirala. Ali se nas loteva trema? Nič več nis-

mo tako veseli. Vedno bolj se zavedamo poslanstva, ki nam je naloženo: predstaviti moramo gledališko kulturo, in to v jeziku, ki ga domačini ne razumejo najbolje. Mnogo več truda bo potrebno vložiti in mi to vemo.

V Paračini smo prišli popoldan okrog petih. Prvo, kar nam je padlo v oči, je bila visoka džamija, pobarvana s svetlotemnimi progami. Takoj zraven se šopiri nov motel, zelo moderno urejen. Pot smo nadaljevali mimo spomenika B. Krsmanoviću in prišli pred gledališče, kjer nas je pozdravil transparent z dobrodošlico. Naši pobratini so nas čakali s pihalnim orkestrom, poljubom ter toplo dlanjo. Pravo srečanje prijateljev – pobratimov. Beseda dve o potovanju, skupnih prijateljih, kozarček in že deluje utrujenost. Slabo prespana noč, ogledovanje Beograda in dolga vožnja so nas utrudili tako, da smo šli po večerji počivat.

Naslednji dan zjutraj smo imeli svečano sejo. Ne deset, temveč sto let prijateljstva je bilo geslo srečanja. Predstavniki gledališč so imeli pozdravne govore, izmenjali so tudi simbolična darila.

Po svečani seji in kosilu smo si ogledali Grzo, to je okrog 20 km oddaljena turistična točka, vsa v zelenju.

Proti večeru smo se dobili v gledališču. Potrebno je bilo pripraviti vse za predstavo. Tudi trema je bila vse večja. Vendar je predstava uspela.

Po predstavi smo pospravili rekvizite in odšli na »drugarsko večerje«. Bilo je zelo veselo, polno glasbe in plesa, hrane in pijače tudi ni manjkalo. Tako smo nadaljevali pozno v noč, nekateri kar do jutra. Po zajtrku smo odšli pred gledališče in se poslovili od naših prijateljev.

Domov smo se vrnili pozno zvečer, polni lepih vtisov na naše srbske prijatelje in pobratime.

Hvala vam, tovariši in tovarišice iz Paračini in na svidenje drugo leto v Štorah!

Tereza Horvat

obleke in še kup drugih stvari ter ogromno finančnih sredstev. Vendar je nekaj že bilo jasno: štartamo 18. junija iz ustja Bojane na Adi in potrebujemo za pot natančno 30 dni.

Mesec dni pred odhodom smo se pripravljali po posebnem programu, da bi dosegli psihofizično formo na dan pričetka akcije.

Medtem smo opravili dva treninga v Črvarju po nekaj dni ter uskladili pot z več variantami. Na karte smo vrisovali etape, podetape, vodne tokove, specifične vetrove za določene predele, pripravljali dogovore s podjetji, skratka imeli ogromno dela. Kot podatek naj navedem, da smo za samo pripravo prevozili več kot deset tisoč kilometrov, v Jugoslaviji in izven domovine, napisali kupe pisem, odgovarjali na tisoče telefonskih pozivov.

Vendar, bolj kot se je datum odhoda bližal, bolj je vse začelo delovati kot dobro organizirana akcija.

Marsikoga zanima verjetno pomen naše akcije; tudi sami smo se večkrat

spraševali, ali štartamo na rekord v Guinnessovo knjigo rekordov, ali gremo v akcijo zaradi česa drugega. Glavni namen naše akcije je bil, da približamo jadrnanje na deski in možnosti tega športnega rekvizita širšemu prostoru, predvsem pa južnem delu našega Jadrana. Na kakšen odziv bomo naleteli, tudi na to si nismo znali odgovoriti. Kolikšno število je že jadrincev na deskah na našem Jadranu in kakšno desko razen jadrnanja še uporabljalo, pa je predvsem zanimalo mene kot bodočega organizatorja športne rekreacije.

Dosti bo za uvod, naj začnem. Osemnajstega junija 1982 smo štartati Celjani izpred uredništva Novega tednika v Celju ter odšli na uradni odhod izpred Doma tiska v Ljubljani. Ob odhodnih besedah Mitje Meršola, urednika Teleksa, in potem ko je vse skupaj na celuloidni trak posnela RTV, smo odpotovali iz Ljubljane.

(Se nadaljuje)

Ekipo zbrana pred domom tiska v Ljubljani (foto Marjan Zaplatil)

TISOČ KILOMETROV NA JADRALNIH DESKAH

Zdravko Konda iz DS PP, udeleženec maratona in pisec popotovanja na jadralskih deskah (foto Marjan Zaplatil)

V tej pisani nadaljevanji bom poskušal bralcem opisati pot, ki smo jo premagali na deskah za jadrnanje od jugoslovansko-albanske meje do jugoslovansko-italijanske meje. Predvsem bi se tu omejil na pisanje o lepotah naše obale in otočkov ter o zgodovinskih zanimivostih, ki smo jih srečali med svojim pristajanjem. Zakaj sem se lotil te tematike? Predvsem iz razloga, ker menim, da je prijatelj Tine v reviji Teleks dobro opisal naše dogodivščine.

Naj predstavim ekipo, ki je štartala na omenjeni poti. Na deskah smo se vozili Rudi Kajtner, Vlado Nendl in Konda Zdravko, vsi iz Celja ter Tine Guzelj iz Ljubljane. V spremstvu s čolnom je nasedal našim zahtevam Kralj Matjaž in s kombijem vozil Drago Horvat.

Nekaj mogoče še o ideji, ki se je rodila v bistvu v vseh nas. Vendar je Vlado začel s celotno organizacijo, nas zbral ter pripravil prvi sestanek, na katerem smo se videli, slišali ter dogovorili o poteku celotne akcije. Potrebovali smo dober kombi, čoln z motorjem, deske,

Na dolgi plaži pred Ulcinjem. Zadnje priprave za pričetek maratona (foto Marjan Zaplatil)

STORSKI ŽELEZAR – Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE – Izhaja dvakrat mesečno – Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane – od govorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) – Tisk: AERO Celje – TOZD grafika – Rokopisov ne vračamo.